

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 40 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Aprila 1929.

PATENTNI SPIS BR. 5760

Stanislaw Cholewinski, Waršava.

Olovni metal za ležišta.

Prijava od 28. maja 1927.

Važi od 1. februara 1928.

Traženo pravo prvenstva od 18. juna 1926. (Poljska).

Ovaj pronalazak rešava na zadovoljavajući način problem dobijanja beskalajne legure za izradu ležišnih šolja,

Osim toga legura, po pronalasku, ne sadrži nimalo antimona (do sad smatran kao neophodna primesa) koji, kao što je poznato, vrlo nepovoljno utiče na trajnost i stanje čeličnih osovina kod železničkih vagona.

Po pronalasku nova legura se poglavito sastoji iz olova, čija sadržina iznosi 97—98%. Ostali 2—3% sastoje se iz hemiskih povezanih elemenata: kalcijuma, bariuma, stronciuma, bakra i najzad natriuma.

Zbog svojih osobina klizanja i minimalnog otpora trenja, ova legura ne izaziva prekomerno zagrevanje ležišnih šolja čak i pri najvećem opterećenju, šta više ako se i nemarno podmazuju osovine i ako uđe voda ili pesak u mazalice.

Topljenje i livenje ovog metala u ležišne šolje ne traži nikakva naročita tehnička uređenja ili stručna znanja, i ovo se vrši na isti način kako je to uobičajeno kod kalajnih legura.

Omoti i pohabani delovi šolja iz ovog metala, mogu se, dokle god treba pretapa-

ti, pri čem metal ne gubi svoje osobine.

Tvrdoća nove metalne legure iznosi 29—40° Brinell-ovih.

Opiti su utvrdili, da se pri najvećem opterećenju (300—345 kg/cm²) obratnoj brzini šipova (rukavaca) od 5m/s ležišne šolje načinjene od ovog metala nikad ne zagrevaju preko 80°C. S obzirom na ovu okolnost, nova legura je vrlo podesna za lokomotivske vagonске ležišne šolje ili tome slično, i uopšte za onde, gde se tiče velikih opterećenja i velikih brzina.

Patentni zahtevi:

1. Olovna legura za ležišta, poglavito za železničke vagone, naznačena time, što sadrži 97—98% olova.

2. Olovna legura po zahtevu 1, naznačena time, što ona ne sadrži više od 3% metalnih primesa.

3. Olovna legura po zahtevu 1 i 2, naznačena time, što se primeše sastoje iz hemiski vezanih: 0.55% kalcijuma, 0.45% bariuma 0.30% stronciuma, 0.50% bakra i najzad 0.40% natriuma.

